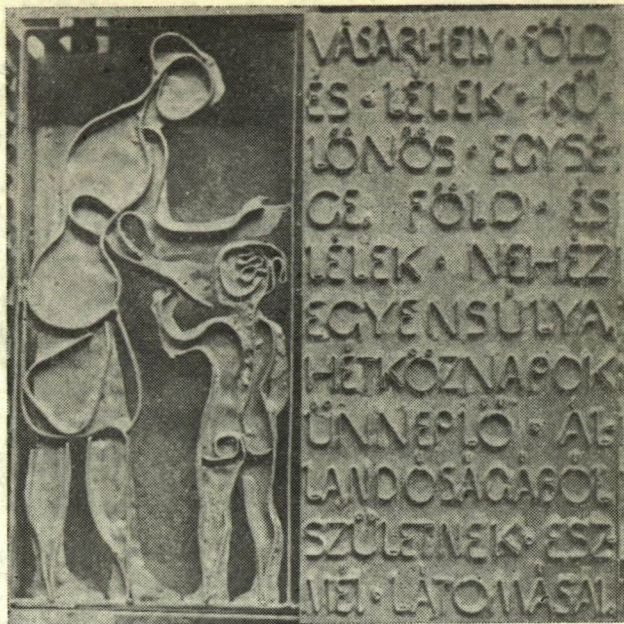

günk tömör kivonatát rendezte érdekes felületű dekkorrá, a közbülső rézlapokon a betűk vonalvezetéséhez hangoltan jelképes ábrázolásokkal illusztrálta fogalmi megállapításait. A függőlegesen és vízszintesen tagolt kútarchitektúra szakaszai között a réteges elhelyezés különbségei indítanak el egy olyan szabályos ritmust, mely azután a négy égtáj felé kinyúló vízköpőkben nyugszik meg és ad hangsúlyt az egész építmény négyzetes jellegének, a toronyházakra utaló statikai könyvedésnek.

Nem nagy ez a díszkút, és mégis nagyszabású. Azért teremt ünnepélyes légkört, mert mesterének elgondolása, szándéka szerint az ifjúság, a közösség készséges szolgálatára készült, a legmagasztosabban értelmezett népművelés szimbólumává lett, ám konkrét oktatásra is rendeltetett. Ez a kertplasztika többre hivatott, mint műfajának legtöbb terméke, nem csak díszít, de nevel is, ízlésre, önművelésre, társadalmi felelősségre, egyszerűségével szerénységre, tartalmával igényességre. S ha igaz az írásnak az a passzusa, melynek értelmében „Vásárhely

föld és lélek különös egy-sége, föld és lélek nehéz egyensúlya”, akkor az is igaz, hogy ez a kulturális hagyományokban oly gazdag magyar város most — mikor otthonává lett a szocialista képzőművészet egyik legtermékenyebb műhelyének — a leghaladóbb művészi magatartás egyetemes eszményeihez is segíthet mértékegységet találni. Túl a Tiszán átélhető

az emberi teljesség élménye, a nemzeti önérték és az internacionalista szolidaritás egysége, a közérdek és a műveltség fennkölt ideája, minden, ami kedves és becses a gondolkodó főnek, az érző szívnek, a szépség és az igazság, a remény és a barátság, a szellem és a szerelem.

POGÁNY Ö. GÁBOR

HÉZSÓ FERENC KIÁLLÍTÁSA SZEGEDEN

„Továbbra is kutatom az ember és természet kapcsolatának változó arculatát, és azon munkálkodom, erőm és legjobb tehetségem szerint részt vehessek korunk új szimbólumrendszerének kimunkálásában” — vallja az ismert fiatal vásárhelyi festőművész katalógusának előszavában. Hézsó Ferenc szegedi tárlata, úgy érzem, hitelesen igazolta ezt a szép „ars picturá”-t, mert ő valóban kereső, kutató

hajlandóságú művész, aki küzd a konvencionális ábrázolás ellen. Az elavult szemléletmód állóvizéből a murális jellegű megjelenítés révén törekszik kilépni. Ami témáját, érdeklődési körét illeti, ez — mint a vásárhelyi festőknél általában — a parasztság életéhez és környezetéhez kapcsolódik. Hézsó azonban nem csupán az alföldi tányavilágot, a jellegzetesen sík vidéket szereti, hanem

szívesen ábrázolja a dombos-völgyes tájakat is. A tagolt felületű tokaji részletekhez nyilván azért vonzódik, mert geometrikus képépítéséhez ezek alakítólag hatnak. Színei egy-egy festményén belül a sárgák, kékek, illetve a zöldek, vörösek együtteséből állanak, s ezek közül harsognak ki a fehérek. Temperával készült táblái ennél fogva hol hideg, hol meleg koloritúak. Dekoratív, nagy ütőerejű

képei mindig felhívják a figyelmet arra, amit a művész mondani akar.

Hogy mit akar mondani? A falusi hétköznapiok szépségeiről és gondjairól akar szólni. Megfesti a földművespárt, amint kimúlt lovuk előtt megrendülve állnak. Kazlakat rakó mezei munkások, hálót merítő halászok, szorgalmasan dolgozó lányok, asszonyok kerülnek nagy színelületű tábláira. Tájai domboldalban húzódó házacskákat, érett búzamezőket vagy háztájiba tartozó kukoricagörét, kerekas kutakat ábrázolnak. *Mind ezek múlt század végi témák is lehetnének, de a szemléletmód és a kifejezés modern volta maivá, korszerűvé teszi alkotásait.* A kubisztikus és konstruktivista képelemeket kemény, plakátszerű formálással, mint stíluseredményeket olvasztja bele sokszor szimbolikus értelmű műveibe.

Lekerekített vagy szögletes alakú, más-más szénsíkokból építi fel kompozí-

cióit. Festményei kissé Gauguin tarka, egzotikus világára emlékeztetnek, persze ettől egy földrajzilag elütő táji és emberi környezetet bemutatva. A természetet, közelebről az Alföldet és a benne élő parasztok kapcsolatát igyekeznek kifejezni érdekes, sajátos miliőt teremtve. Színes és sűrítetten komponált művein olykor az emberek csak képelemként szerepelnek. Ilyenkor nem többek, mint tárgyi környezetük bármely, foltszerűen jelzett darabja. Képei ez esetekben a díszítő, a dekoratív művészet vonalára csúsznak át. A mondanivaló, az emberlénnyeg érzetése háttérbe szorul.

Mint megannyi modern kerámia és mozaikvázlat, vagy megvalósításra szánt gobelinterve, úgy hatottak Hézsó Ferenc munkái, melyeket november elején a szegedi múzeum képtárában kiállított. Tehát síkban tartott formák, ellentétes színek, monumentális szelvényben komponálva. Lát-

szik, hogy egyik mestere Domanovszky Endre volt. Ezzel már jeleztem is azt, hogy a fiatal művész a vásárhelyieknek nem a Szőnyi által indított lírikusan intim beállítású tagjai közé tartozik. Hézsó képein sok a formabeli ötlet, amelyekkel legjobb alkotásain, a változásban levő paraszti világot korszerű eszközökkel sikerült érzékeltetnie. Vannak olyan festményei, amelyek a már villamosított falvakat ábrázolják. Más képe pedig azt mutatja, hogy az emberi munka eredményeit elpusztító háború, mint rém, milyen világfeszültséget okoz. De a művészbizik az élet diadalában. Várandós fiatal nőt és gyermekében gyönyörködő anyát ábrázoló táblái ezt tükrözik. A szerelmet, a munkát és a boldog öregkort szimbolizáló — kivitelezett — nagyméretű gobelinterve tartalmi és formai törekvéseinek pozitívumait összegzi.

SZ. Z.

AZ I. ORSZÁGOS KISPLASZTIKAI BIENNÁLÉRŐL

A miskolci grafikai biennalék sikere után várható volt, hogy hazai szobrászművészetünk egyik népszerű ágának, a kisplasztikának eredményeiről, egy rendszeresen — kétévénként — létrehozandó országos jellegű szobrászati kiállítás számot adjon. Az *I. Országos Kisplasztikai Biennalét* a pécsi Technika Házában rendezték meg, melyen negyvennyolc szobrász közel száz plasztikai alkotását tárták a közönség elé. A kiállítás összképe frissnek, modern szemléletnek hatott. Az eltérő stílusú művek színesség, élvezetesség tették az egyébként is más-más anyagból készült szobrokat és érmeket.

A Kiállítási Intézmények

és a Janus Pannonius múzeum gondozásában ez év októberében létrehozott szobrászati bemutató méltán megütötte az országos színvonalat. Ünnepelessé vált a tárlat millióje *Ferenczy Béni* pompás rajzai által, melyeket a kiállítás előkészítésének időszakában elhunyt nagy magyar szobrászművész emlékének áldozva mutattak be. Az egymás mellett sorakozó szobrocskák hol magányosan álló férfi- és női figurákat ábrázoltak, amint ezt — többek között — *Halmágyi István*, *Németh Mihály*, *Szebényi Imre*, valamint a Nagy Októberi Szocialista Forradalmat szimbolikus kifejező *Záhorzik Nándor* váltakozó mintázású bronz-,

ón-, kő- és faszobrai mutatták; hol pedig az ember és a szolgálatában levő állat kapcsolatára utaltak, amint azt például *Antal Károly* archaikus, *Martsa István* klasszicista, *Szabó Iván* realiztikus, továbbá *Olcsai Kiss Zoltán* expresszív formálású szobrainál tapasztaltam. Némely mű viszont egy-egy érdekesen modellelt fejet jelenített meg, melyek közül *Csontos László* időtlenséget sugárzó márványportréja és *Lesenyi Márta* franciás szellemű Tükrös nő-je emelkedett ki. Variálták a tematikát az állatábrázolások. Ezek sorából is a két legjellemzőbbet: *Nagy András* természeti formákat sugalló Kavics és galamb c. művét